

**Интервю на министъра на отбраната Ангел Найденов за в.
„Стандарт“
5 септември 2013 г.**

Засега нямаме пари за нови кораби и самолети

Европа ще остане разделена за Сирия

Не виждам мястото на България в сценариите за удар по Асад, казва Ангел Найденов

- Г-н Найденов, какви ще са последствията от очаквания удар по Сирия?

- Не бих искал да се изявявам като анализатор на процесите вътре в Сирия. Мога да разсъждавам от гледна точка на възможните последствия от нанасяне на въздушни удари и съответно от реализирането на един или друг вариант на военни действия. Ако говорим за въздушни удари, то очевидно тяхната цел би била да се разстрои командната структура и да бъдат елиминирани важни стратегически обекти от отбранителната система. Или пък, да кажем, демонстриране на решимост на международната общност или групата страни, които биха участвали в една подобна операция, да се предприемат съответно мерки срещу употребата на химическо оръжие. Трета група от намерения биха били да не се допусне разрастване на кризата. Различни цели, сред които обаче не виждам такива, които да са отнесени към падането на режима на Асад като непосредствен резултат от тези въздушни удари. Очевидно е, че в този случай трябва да става дума за отслабването на режима, а не за неговото премахване.

- Чуват се обвинения, че България има твърде пасивна позиция към конфликта. Подозира се, че това може да е резултат от натиск на Русия?

- Със сигурност има хора, които са изкушени от конспиративните теории. Не съм чул нито един аргумент, който да ми подсказва какви са основанията и източниците на подобни твърдения. Не разбирам какво означава България да има активна позиция. Ние имаме позиция и тя бе изразена в пет основни елемента и не съм чул някой да спори с нея.

- Ще бъде ли формирана единна европейска позиция по отношение на Сирия?

- Не знам кога и дали въобще ще се случи. Силно се надявам, че различните формати в рамките на ЕС са в състояние да предложат и да стигнат до единна позиция. Честно казано обаче, не знам кога може да бъде постигната, виждайки различните позиции в рамките на ЕС и НАТО.

- На предстоящата среща на военните министри от ЕС във Вилнюс ще бъде ли обсъден въпросът за границите и бежанците с колегите ви от Гърция и Турция?

- Това може да бъде първата крачка, но разговорът следва да се води на нивото на други министри. Аз само мога да предам нашата тревога и опасения, че бежанският поток за нас е заплаха. По същество обаче трябва да преговарят министрите на вътрешните работи и държавните структури, занимаващи се пряко с бежанците.

Очевидно е, че при увеличаването на броя на бежанците, търсещи убежище в България, ще трябва да търсим и определена помощ, включително и финансова, от ЕК и международни хуманитарни организации.

- Вашият колега в кабинета Цветлин Йовчев обяви, че ако бежанският поток се засили, може да затворим границите?

- Аз също не изключвам тази възможност, но в момента е неуместно да се коментира затваряне на границите. Съответно отношението, което има България към бежанците, е търсене на начин да се облекчи тяхното положение, да им създаде относително добри условия на пребиваване в домовете за настаняване.

- При евентуален конфликт с какво можем да помогнем на съюзниците?

- Този отговор трябва да бъде търсен в рамките на съответната военна операция, която би била предприета. Говорим за това, че има най-малко три сценария, сред които на първо място седи политическото решение на кризата, после военни действия със съответните санкции резолюции на Съвета за сигурност на НАТО и ЕС. И третият сценарий е влизането на "коалиция по желание", който, както вече казах, за нас е неприемлив.

Следователно не можем да кажем, че се предприемат действия от една страна в рамките на нейно собствено решение.

В този случай няма опция, при която България да се включи, тъй като това би останало в сценария "коалиция на желаещите". А що се отнася до другите варианти, аз вече изключих наше участие, защото не разполагаме с необходимите способности при военна операция с ограничени въздушни удари. Те биха могли да бъдат с ракети

или с авиация. В нито едно от тези направления България не може да притежава необходимите способности.

- Според вас е неприемливо да участваме в "коалиция на желаещите", а през 2003-та в Ирак бяхме точно в такава. Каква е равносметката от това наше участие?

- Не искам да правя такава равносметка, защото трябва да започнем със загиналите и пострадалите български войници. Аз не мисля, че за операцията в Ирак можем да посочим само плюсове. А на практика участието на България беше във възстановяването и укрепването на държавата след края на бойните действия.

- Казахте, че има три варианта за нашите войници в Афганистан след края на 2014 година. Какви са те и кой е най-вероятният?

- Ще коментирам, когато имаме политическо решение, че продължаваме участието в Афганистан след края на сегашната операция. Имаме своите военни оценки, но това е наше задължение. Имам предвид и командването на военните сили и съответно министерството на отбраната.

- Какви промени в Закона за отбраната се готвят?

- На първо място промени ще има с оглед новия Устройствен правилник на МО, които очаквам да бъдат факт след 15 септември. Има определени реструктурирания, предвиждаме и една по-ясно дефинирана социална политика. Параметрите ѝ ще бъдат заложени в Закона за отбраната и военните сили, нещо, което бе отменено при предишното ръководство на ведомството. Нашите намерения са да възстановим дирекцията "Социална политика". Третият фактор са редица промени, свързани с обезщетенията. Става въпрос за еднократното обезщетение за съпругите на участници в мисии или за съпруги, останали безработни при преместване на техните съпрузи.

- За какво реструктуриране става на въпрос?

- Имаме намерения за реструктуриране на "Инфраструктура на отбраната". Сега стопанисването, отговорността и разпореждането с имоти, собственост на МО, се въртят между три различни структури, което размива и отговорността. Идеята е то да се концентрира в една главна дирекция. Имаме намерение да предложим промени във функциите на Инспектората, който отново да контролира бойната подготовка и боеспособността на военните части.

- Как вървят проверките във военното ведомство?

- Продължават и чакаме резултати. Има одити по търговските дружества, например в "Интендантско обслужване". Съответно очаквам и резултати по отношение на фирмите, които са доставяли униформи и обувки за армията. В ТЕРЕМ вече бяха осъществени част от необходимите промени в Управителния съвет на директорите. Има промени в ръководството на флотския арсенал. Съответно ще има и промени в ръководството на дружеството в Провадия. Главно заради резултатите, а и там имаше напрежение между членовете на Съвета на директорите и изпълнителния директор, включително и по отношение на конкретни предложения, които бяха насочени към участие на ТЕРЕМ в модернизация на бронирани машини и тяхното излизане на пазар с трети страни. Вече имах и възможността да изявя своите претенции към дейността на "Военно издателство", което непрекъснато бележи лоши финансови резултати. Там също ще бъдат предприети мерки.

- Кога ще бъдат върнати старите правила за пенсиониране на военните?

- Това зависи от темповете, с които ще бъдат разгледаните и приети предложените промени в Кодекса за социално осигуряване и решенията на парламента. Очаквам те да бъдат в рамките на решенията, пряко свързани с бюджета за 2014 година. Така или иначе, ще бъде до края на тази година.

- Категорично ли ще искате 1,5% от БВП за отбрана?

- Да.

- Споменахте за нова подводница. Кога ще стане това и остава ли позицията ви за закупуването на нови самолети?

- Споменах това, което е заложено в пакета от 56 военни цели за периода 2014-2028 г. Стойността му е около 2,3 млрд. лева, но това е дълъг период. Засега нямаме намерение да стартираме процедура по закупуване на нови кораби, нито да купуваме нови машини за Сухопътните войски или нов тип боен самолет, защото нямаме финансови средства. Но това не означава, че не трябва да планираме и да очертаем перспективите пред видовете въоръжени сили.

- Имахте среща с генералния директор на Руската самолетостроителна корпорация "МиГ" Сергей Коротков. Какви са резултатите от нея?

- Срещата бе пряко свързана с необходимостта да решим част от проблемите и очакванията на ВВС, свързани с експлоатацията на бойната ни авиация. Там коментирахме въпроси, които засягат необходимостта от сключване на ново рамково споразумение след 2015 година, което да ни гарантира поддръжката на самолетите, включително абонаментното осигуряване на резервни части и обслужване на изстребителната авиация. Изчистихме и забавяне на част от договорите, които се изпълняват в момента. Стана ясно, че има възможност да бъдат съкратени сроковете, в които да се доставят необходимите компоненти за подмяна на авиониката на изстребителите и освобождаването на честоти, необходими за скоростните влакове. По предварителни разчети са близо 15 месеца.

Това няма да попречи на пускането на скоростните влакове. Има възможност за минимално пренастройване, което ще позволи до момента, в който бъдат реализирани модернизацията на авиониката, да експлоатираме скоростните влакове и авиацията.

Интервюто взе: Васил Шушков